

Senior
Världs
Konferensen

2015
21-22 april
Chalmers
Göteborg

#seniorvärlden15
@seniorvarlden

**SENIORERS
BOENDEFÖRVÄNTNINGAR
OCH UTMANINGAR**

**CHRISTINA ROGESTAM
FÖRBUNDSORDFÖRANDE
SPF SENIORERNA**

Ett bra boende för seniorer - där man bor kvar och kan planera sin framtid

- Stor brist på sådana boenden idag
- Rekordgenerationen födda under efterkrigstiden
- Vi seniorer är alla olika – intressen, betalningsförmåga, omsorgsbehov, bostadsstandard och yta, område
- Behövs en mångfald av lösningar
- Nybyggnad, ombyggnad av befintligt bestånd, olika upplåtelseformer
- Samverkan

Hur ser det ut idag?

- Vi seniorer bor på ungefär samma sätt som hushåll i övre medelåldern
- Utanför storstäderna: 70 % i småhus
- Först efter 85-årsåldern förändras det (ca 16 % i någon form av särskilt boende)
- De flesta av oss är relativt friska och vill bo kvar i nuvarande bostad eller i grannskapet
- Högre andel äldre på landsbygden än i storstäder, var tredje pensionär bor ensam (bland 85+ bor nästan 3 av 4 ensamma)
- Men: ensamhet, oro, otillgängligt, högre boendekostnad vid flytt från hus/bostadsrätt

Hur ser det ut idag (enligt SCB)?

Hur bor pensionärerna?

65-74 år

hyresrätt

bostadsrätt

60 %

småhus

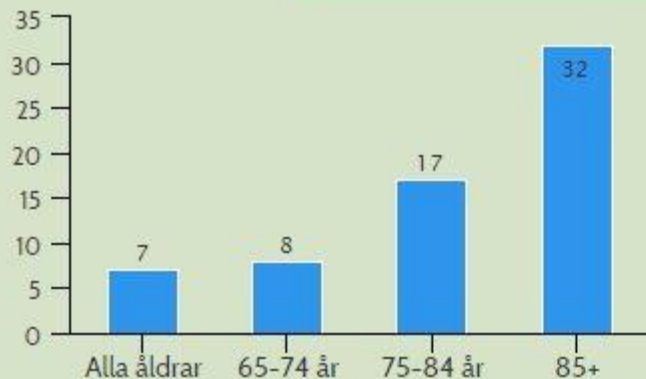
75 år och äldre

särskilt boende, övrigt 5.5 %

38,5 %

Boendekostnader

■ Andel där boendekostnad är en börda för hushållet (%)

Sammanlagt upplever var åttonde pensionär att boendekostnaden är en börda för hushållet, dvs cirka 250.000 personer

Av dessa är 4 av 5 kvinnor

Kvarboendeprincipen

- SPF Seniorernas medlemmar stödjer denna i huvudsak
- Stöd/hjälp i hemmet, kostnadseffektivt för kommunen
- Men ofta otillgängligt både för den boende och för eventuell hemtjänstpersonal
- Här i Göteborgs inre delar är bara drygt 20 % av bostäderna tillgängliga för en rullstolsburen

Bostäder för seniorer idag?

- Utan hiss i flerbostadshus risk för isolering, villa/radhus där andra våningen överges
- Betalningsförmåga och kunskap om att betala mer för annat boende hos seniorer?
- Väntar vi för länge med att flytta?
- Behövs samverkan – finns ömsesidig nytta för samhället och de äldre att flytta i tid, till något väl anpassat
- Kostnad och insikt om flyttskatter

Vilka krav kan en senior ställa på ett bra boende?

- Proaktiv, engagera sig, i god tid och tillsammans med andra
- Frihet och kunna ta sig ut på egen hand
- Tillgängliga bostäder
- Breda dörrar, rymligt sovrum och badrum, inga trösklar
- Omgivningar, kommunikationer och service
- Närliggande lokal eller gemenskapslokal
- Ska klara kvarboendepincipen

Olika boendeformer för seniorer

- Samhället har inte råd att bygga en enda ny permanent bostad där inte vissa basala mått uppfyller de krav som kvarboendeprincipen stipulerar
- Allmänna bostadsbeståndet
- Seniorhus
- Kollektivhus
- Trygghetsboende

- Särskilt boende, vård o omsorg, demensboenden

Vad kan kommuner, fastighetsägare och byggherrar göra?

- Dessvärre får många seniorer ta det som erbjuds
- Vi vill gärna bo kvar i grannskapet
- Kommuner bör tillgänglighetsanalysera beståndet
- Inga dispenser från hisskravet – det lönar sig i långa loppet för fastighetsägaren, samhället och individen
- Kommunägda bostadsbolags mark bör utnyttjas bättre
- Tänka nytt

Vad bör kommunerna göra?

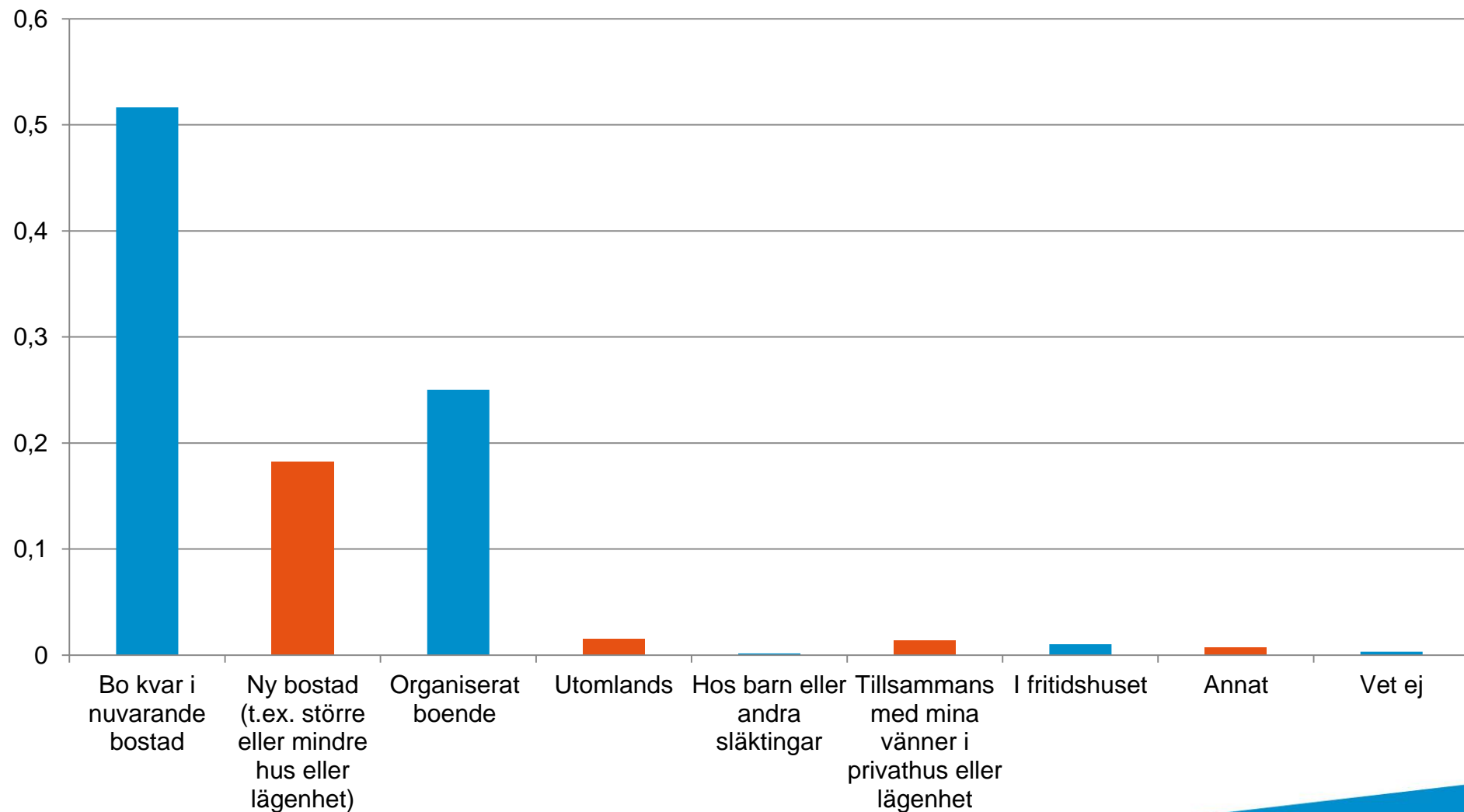
- Stora utmaningar, växande andel seniorer bör få vara friska och bo väl för att inte bli en propp till det särskilda boendet
- Kommuner bör upprätta bostadsförsörjningsplaner – vem ska det byggas för och till vilket pris
- Kommunerna bör planera för långvarigt kvarboende i olika boendeformer, mycket lönsamt för alla inblandade
- Kommuner måste agera som sammanhållen organisation
- Brist på boendeformer som fler har råd med
- Tillgänglighetsanpassa vid upprustning av äldre beståndet
- Innan vi pratar om energismarta bostäder måste vi först göra dem seniorsmarta

SPF Seniorernas fem bostadspolitiska krav

- Öka bostadsbyggandet och bygg tillgängligt från början
- Försvara rätten att bo kvar så länge man önskar och det är möjligt
- Permanent investeringsstöd för trygghetsboenden
- Tänk på seniorerna när bostadsbeståndet renoveras
- Sänk flyttskatten

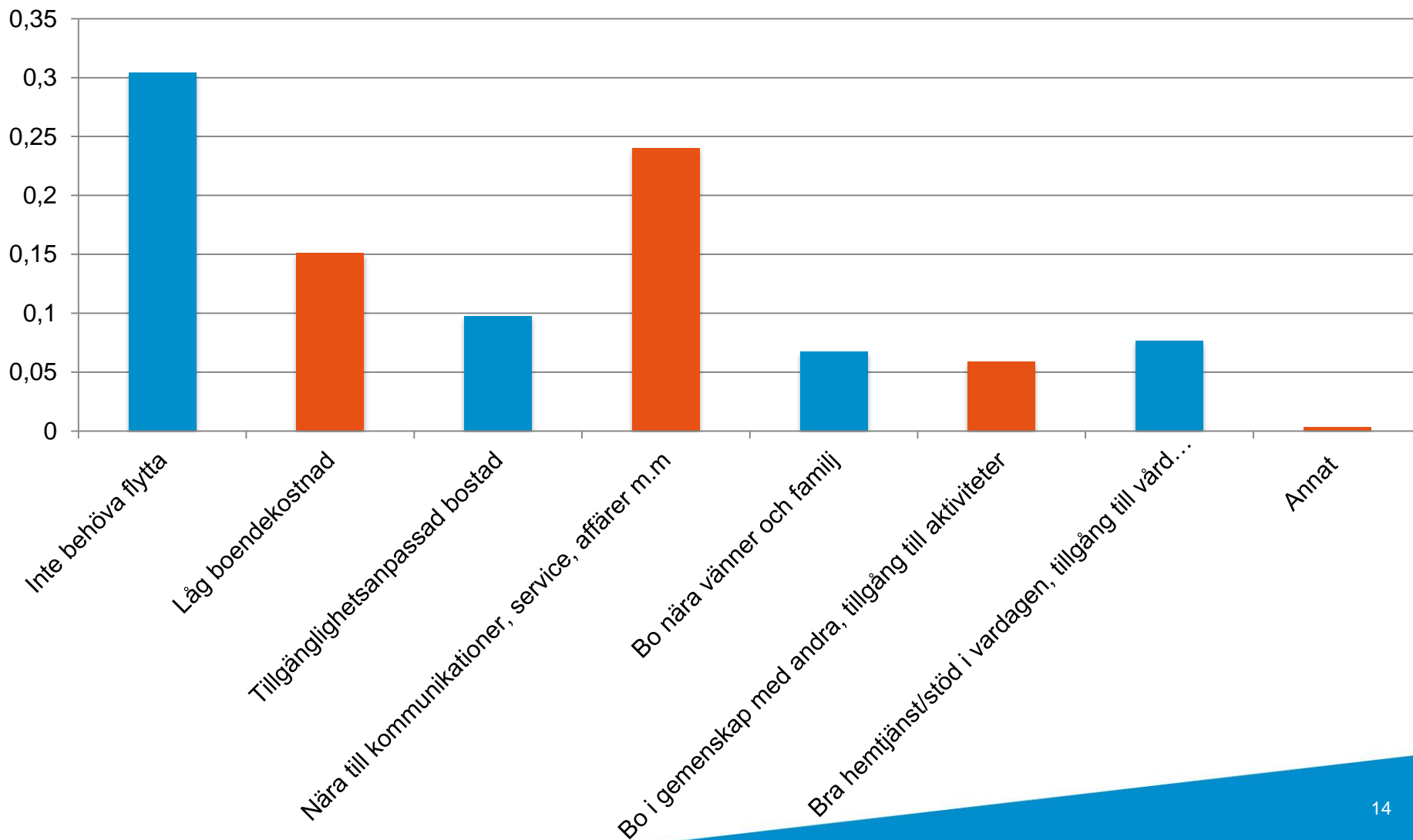
SPF Seniorernas seniorpanel april 2015

Vilka framtida boendeanternativ är du intresserad av?

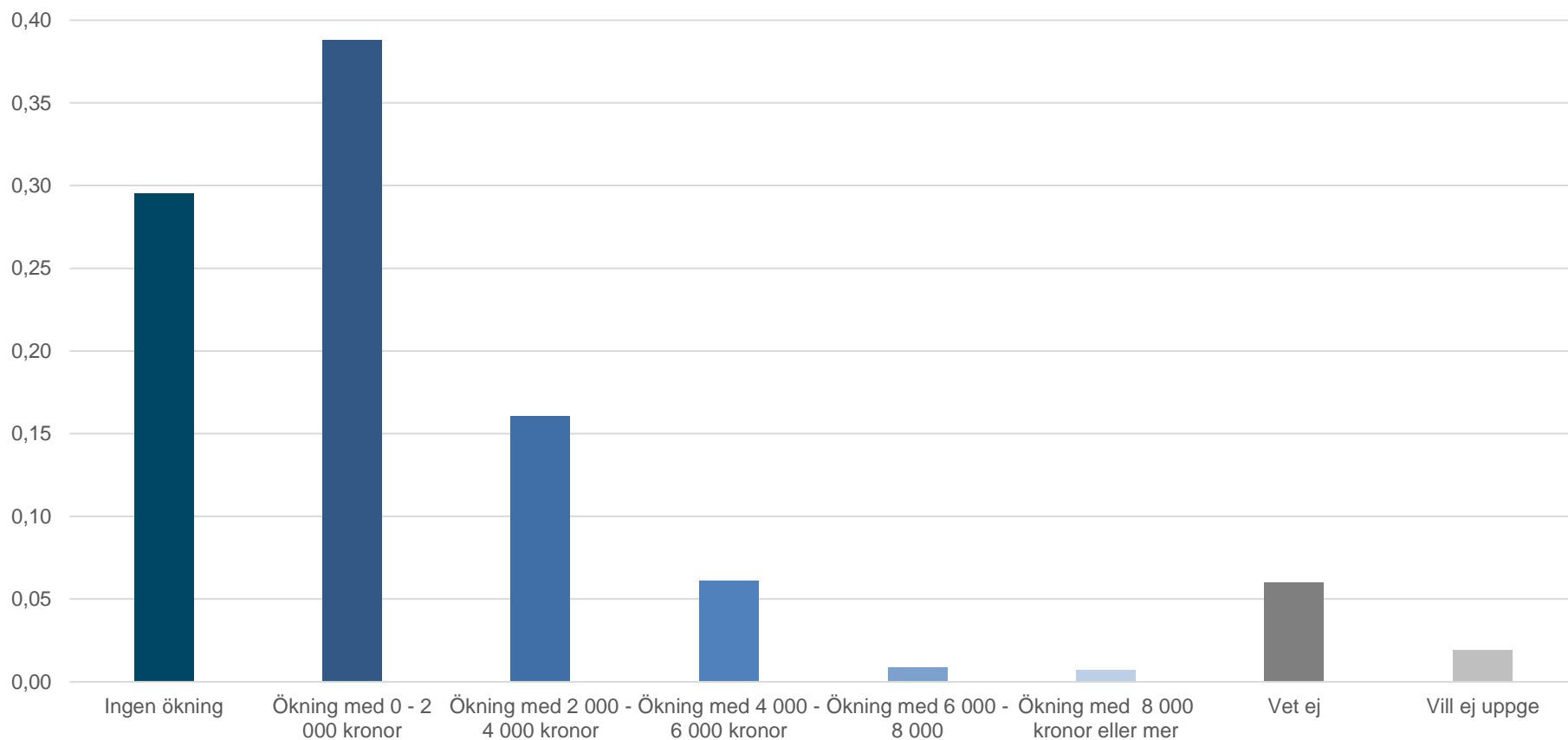
SPF Seniorernas seniorpanel april 2015

Vad är avgörande för dig när du planerar ditt boende inför framtiden?

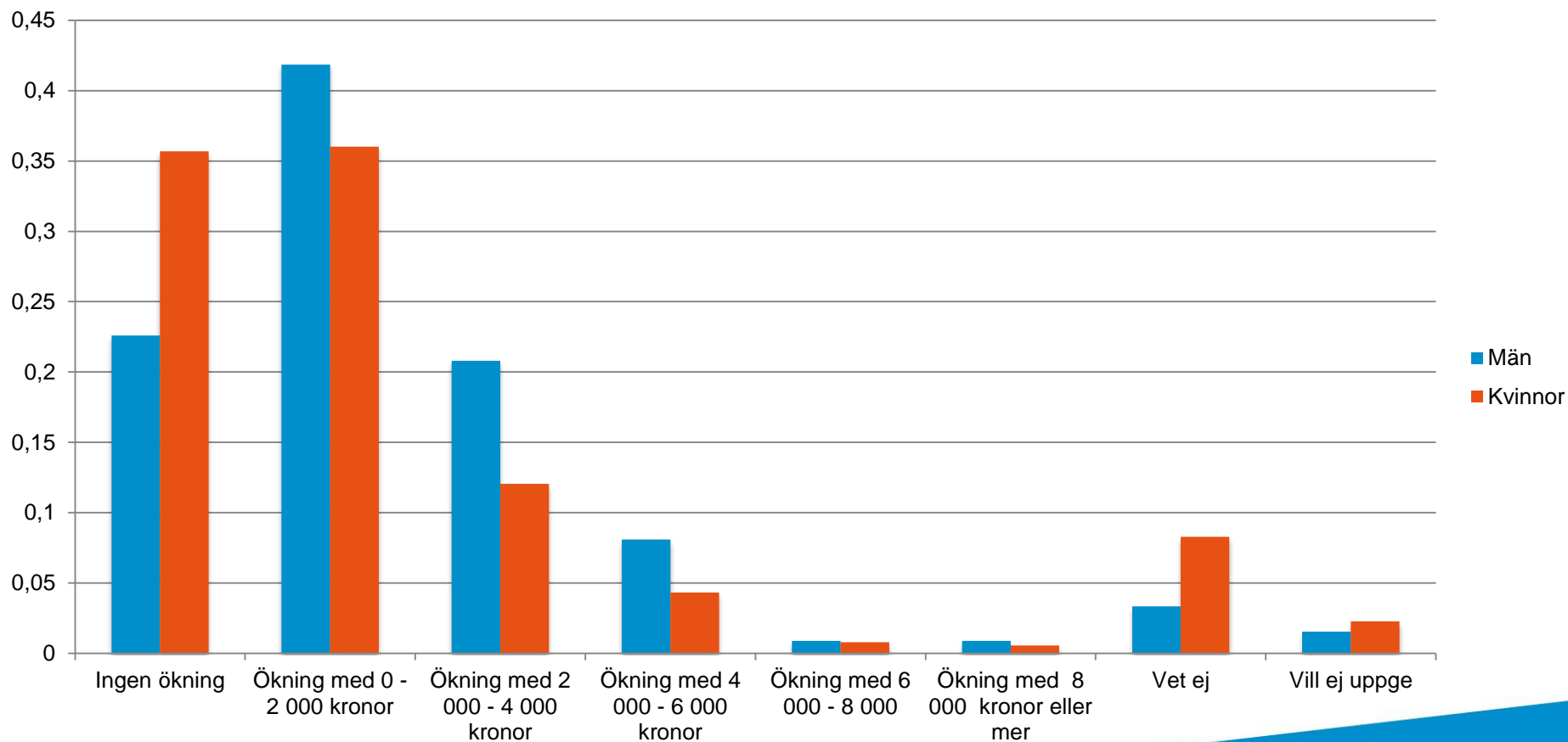
SPF Seniorernas seniorpanel april 2015

Vilken ökning av din och ditt hushålls boendekostnader per månad upplever du vara hanterbart rent ekonomiskt (givet dagens situation) (%)?

SPF Seniorernas seniorpanel april 2015

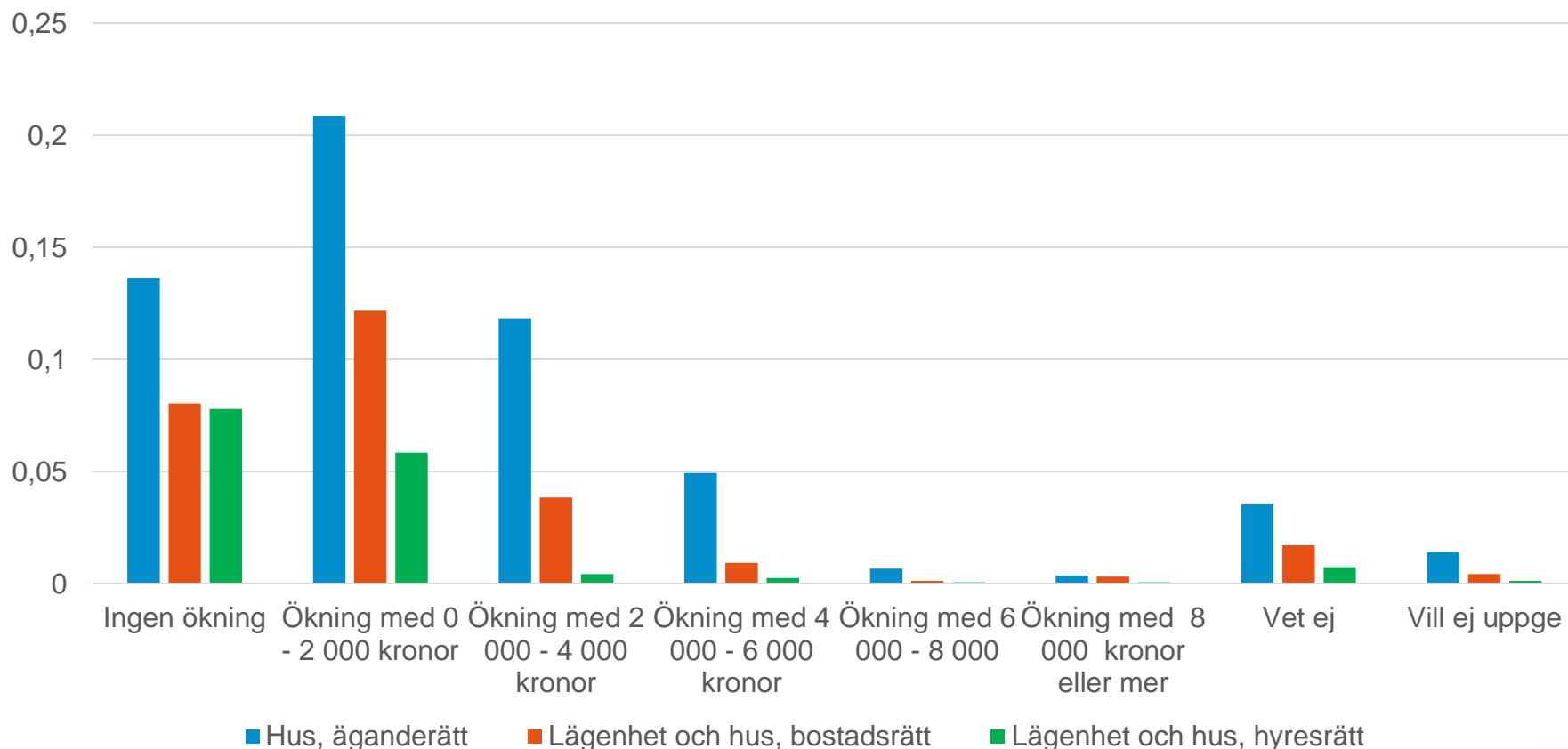
Vilken ökning av din och ditt hushålls boendekostnader per månad upplever du vara hanterbart rent ekonomiskt (givet dagens situation)? Uppdelat på kön

SPF Seniorernas seniorpanel april 2015

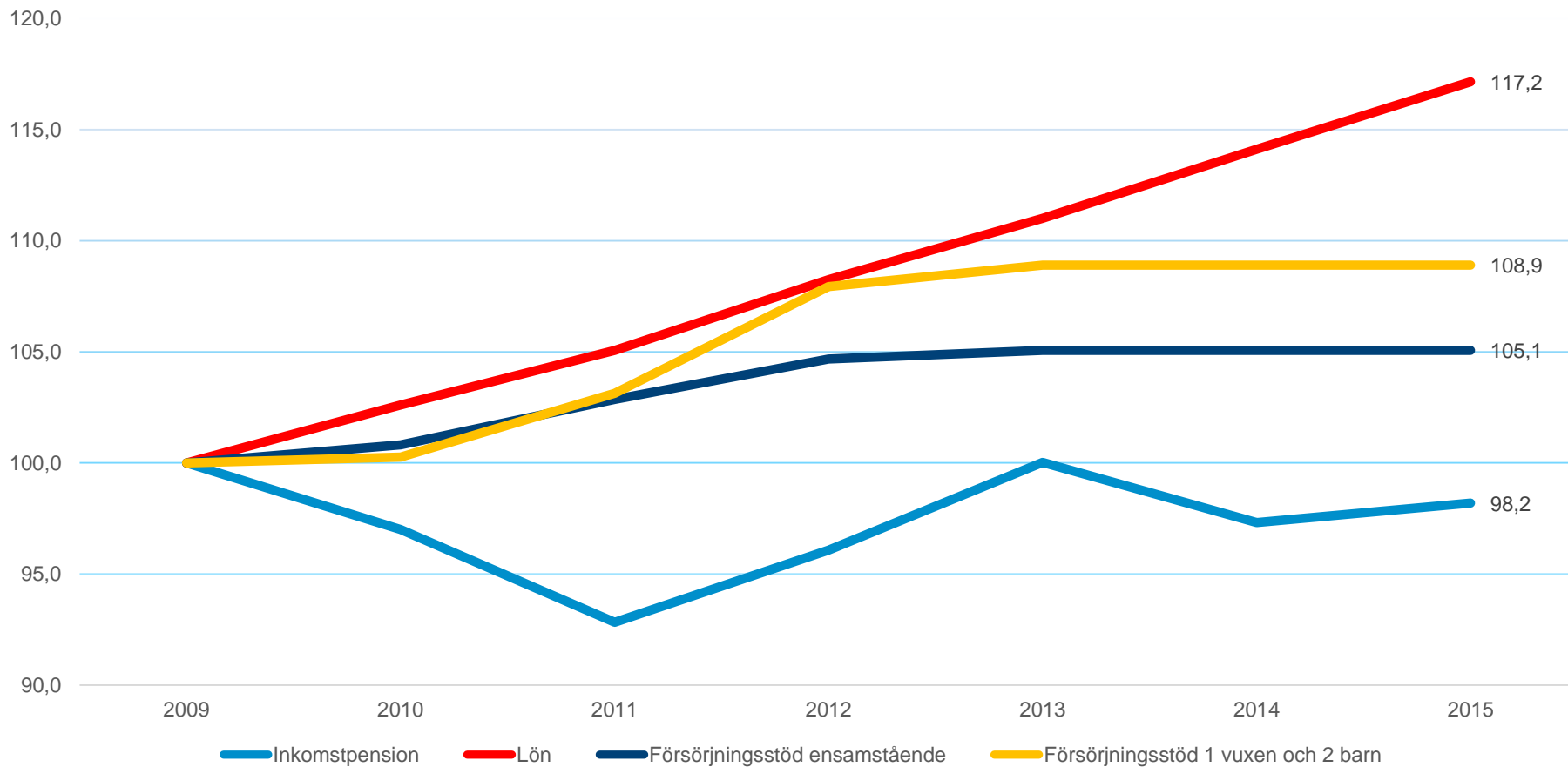
Vilken ökning av din och ditt hushålls boendekostnader per månad upplever du vara hanterbart rent ekonomiskt (givet dagens situation)?

Uppdelat på nuvarande bostadsform

Inkomstutveckling i Sverige för olika grupper 2009-2015 (2009 = index)

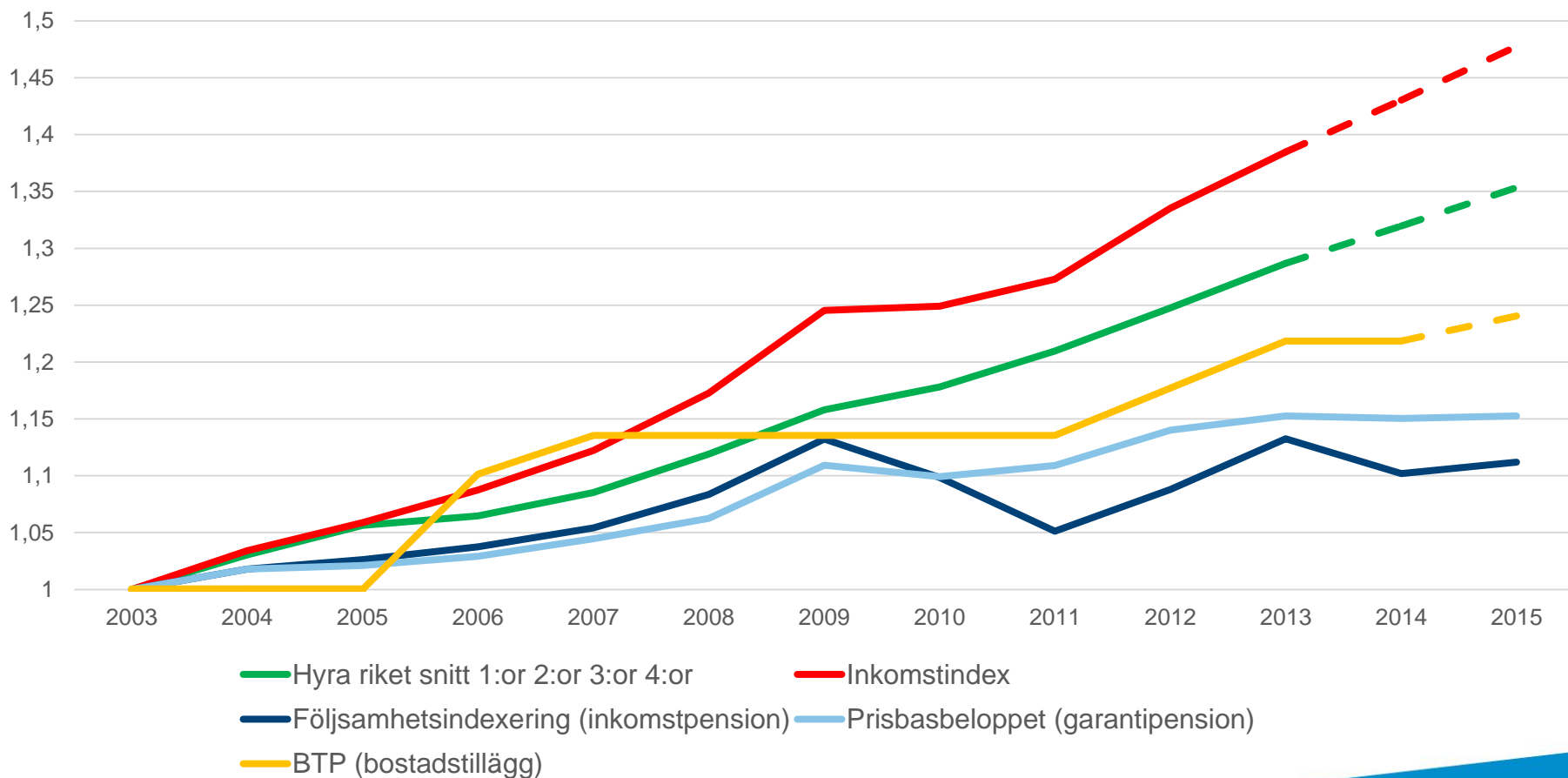
Källa: Medlingsinstitutet, Pensionsmyndigheten, Akademikerförbundet SSR

Bostadskostnader och pensionärernas ekonomi

År 2003-2015 (2003 = index): hyror, inkomster, pensioner och bostadstillägg

(Pensionsmyndigheten, SCB)

Utveckling pensioner och boendekostnader

- Pensionerna har sänkts tre gånger sedan 2010
- Inkomstpensionen idag lägre än 2009 – en pensionär som år 2009 hade en pension på 14.550 kronor brutto har idag en pension på endast 14.300 kronor
- Löner och hyror ökar precis som andra kostnader i vardagen
- Växande antal och andel (nästan var sjätte) svenska pensionärer under EU:s risk för fattigdom (gräns 2015: 11.110 kr i disponibel inkomst) enligt Eurostat
- Snittpensionen (2012) enligt Pensionsmyndigheten ligger på 16.200 kr brutto – ca 12.500 kr netto

SPF Seniorerna vill att pensionärernas ekonomi stärks

- Ordentlig utvärdering av pensionssystemet. Dess grundprinciper ska uppfyllas: pensionerna ska följa lönerna, bromsen slår till endast i exceptionella fall, kopplingen mellan arbete och pension ska synas i plånboken.
- Pensionssystemet är underfinansierat och måste förstärkas för att pensionärerna inte ska fortsätta att halka efter i inkomst- och prisutvecklingen. Vi ska kunna leva på våra pensioner.
- Avskaffad skatteskillnad på löneinkomst och pension
- Ett bostadstillägg anpassat till dagens bostadskostnader

Sammanfattning

- Bygg, bygg, bygg och bygg tillgängligt och varierat
- Tänk på seniorerna när miljonprogrammet renoveras
- Komplettera befintlig bebyggelse
- Pressa byggkostnaderna – det går!
- Senior/trygghetsbostäder gör att vi klarar oss längre innan vi måste komma till ett särskilt boende
- Planera för 40-talisternas behov av särskilda boenden
- Utvärdera pensionssystemet – NU!

SRF
SENIORERNA